

Latweefchu Uwises.

Ur augstas Gewefchanas = Summissiones siiau un nowehleschanu.

Nr. 35. Zettortdeenâ 28tâ August 1824.

No Zelgawas.

Par Bauffes prahwestu Meschohtnes zee-nigs mahzitais Winkelmann, kas zittkahrt Jaunaspiels Kirspheles draudses jaunakais mahzitais bija, irr tappis eezelts un winsch farwu jaunu prahwesta ammatu pee Kursemmes basnizas teefas jau irr usnehmis.

Jau preeksch Jahneem, prohti 8tâ Zuhni mehnescha deenâ, ta jauna Baldohnes basniza tappe eefwehtita; kad taggad Kursemme wehl naw jauna Superdenta kunga, tad us basnizas teefas pawehleschanu Dohbeles Prahwests un Mescha muishas draudses mahzitais Bursy Superdenta weeta to jaunu jauku Deewa naimmu eefwehtija; paligâ bija paschas Baldohnes un wehl Wezzas muishas un Gezawas mahzitaji. Ta jauna basniza wiszaur irr muhreta ar leeleem platteem lohgeem, kas gan drihs lihfs semmes eet un ar tohrni, bet kas ne warren augsts.

No Rihges.

Peezi seewischki, kas 7tâ Zuhli gribbeja us Spilwi eet pee seena strahdaht, pahrzehlehs paschas us masu paslistu laiwimu par Bekkera grahwi, bet laime widdit apgahsehs un weena seewa un weena meita deemschehl noslihke, tahs trihs zittas tappe isglahbtas no ta basnizas wehrmindera Pehtera Bubber. 8tâ Zuhli walfarâ weens saldatu wirsneeks Daugawâ masgadamees noslihke. 11tâ Zuhli weens kohpmannis pee Kahra wahrteem grahwi eekritte; gamma tulihst tappe iswilfts, bet tatschu pehzaki pee eefschliga auguma, kas ar to fabaidischanu bij usruhziis, nomirre. 18tâ Zuhli wezs darba wihrs, Pohlis, kas jau 9Inu gabdu bij peedsihwojis, faklu sewim no-greese, wehl ar grehku to bes tam tuwu flahst buhdamu nahwi atajinadams.

No leelas Eseres.

Pee mums weenâs mahjâs, ko Smilkus fauz, tanni 25tâ Zuhli rudsius plaujoht, leela nelaimie irr notikkusi. Kalps ar farwu seewu un ar farwu behrnu, kas pufsohtru gabdu wezs bija un ko tai druwa bij lihfs nehmis, aisgahje, fur fainneeki rudsius plahwe. Tas behrns tur dsihwo un staiga, brihscham ar farwu teh-wu, to kalpu, runnadams. Pa tam, teem lautineem ne nomannoht, tas bija eeksch teem neplanteem rudseem eegahjis un waggâ apgul-lejees. Pats fainneeks papreeksch plaudams, manna, ka iskaptis gals aiskehras un behr-ninsch tulihst eekleedsahs — tē fatekk un eerauga, ka behrnam fwahrzini un arri fahni ar iskapti puschu zirsti un leels zaurums redsams. To behrnu tulihst us muishu pee daktera aiswedde, kas to zaurumu lehni un prahtigi, jo eekschas jau bij isnahkufchas, likke aisshuht. Tad tappe lasaretē kohpts un dseedinahs, bet tas nabbadsinsch tappe jo deenahm jo wahjisch un tanni 29tâ Zuhli farwu dwehseeliti islaide. Tee wezzaki to kappâ pawaddija, gauschi noschehlo-dami scho farwu pirmu dehlu, kas tik agri un ahtri to nahwi dabbuja.

Sirds fahp tahdu nelaimi dsirrhoht. Kaut jelle wezzaki jeb behrnu kohpeji to no sirds wehrâ nemtu un behrnimis allasch preeksch azzim tur-retu, ka tee skahdē un nelaimē ne tohp.

Mattihs Biting.

No jaunahm gramatahm.

Mehs Nr. 25. Farwu Uwischu gohbigam lassitajam essam fohlijuschki, zittas prohwes no tahs jaunâs lassamas gramatas ta nelaika Zehsu teefas prahwesta Girgensohn preekschâ list, bet kad ruhmes muhsu lappâ ne bija, tad tiklai taggad farwu apfohlischanu warram peepildihst.

No Zahna wakkara dseefnahm (lappâ 7tâ).
Meitin, farga Zahna nakti puffu wainagu us gal-
was;
Naktis irr filta, galwa karsia; drihs tew puffites
warr sawihst.

No jaunahm dseefnahm (lappâ 37tâ).

Winsbergas feewas.
(No Wahzu dseefmas pahrtulohs.)

Kas salka man fur Winsberga?
Ta pilsehtina kohpoh
Dauds meitinas, kas lauliba
Par gudrahm feewahm tohpoh.
Kad weenreis prezzeht gribbeschu,
No Winsbergas es prezzeschu.

Tas keisers Rundrads nabbagai
Bij lohti dusniigs tizzis
Un lehgeri wiskapfahrt tai
Ur karra wihreem lizzis,
Kas daubidami, schaudami,
Tai wirsa mahzesh breesniigi.

Un kad ta pretti turrejahs,
Zik dauds ta speesta liffe,
Wehl wairaf keisers dusmojahs
Un fault us winnu liffe:
„Nu dabbuschu tik schelnuus juhš,
„Tad puiseeschem kahrt wisseem buhs!“ —

Ko trummetneeks bij isfauzis,
Zkkatriš idbsirdeja.
No fleegschanas nu celas wifš
Un uammrös atskanneja.
Bij maife dahrga — Deewam schehl!
Labs padohms bij dauds dahrgaks wehl.

Tee schehlojahs: „Kur glahbsimees?
„Ko sahksim sawas breesmas.
„Deews Kungs, par mums apscheljoees!“
Tee raudoht luhdse dseefmas.
Ut ko buhs eesahkt behdeleem?
Zau kallis neese puiseeschem.

Kur wihram galwa ne saproht
Ko darriht, apreibus,
Zur brishcham padohmu, ko doht,
Zrr feewa atradusi.
Smeij', smeij' par bahbas gudribu!
Ta will tew, gudrafa, ka tu.

Redf! weena jauna feewina,
Ko wakkar falaulaja,
Tohs wihrus isglahbt Winsbergâ,
Pee few ko isdohmaja,
Ko, sawa leclâ nelaimé,
Zkkatriš augsti uesteize.

Naktis tumfibâ us lehgeri
Dauds flaisas feewas nahze,
Lai apschelotohš, keiseri,
Tahs wiffas luhgtees sahze,
Gan mihti, gaufschi luhdfehš tahš,
Det to ween winnas dabbujahs:

„Lai wiffas feewas iseiioht
„Ur to, ko paschas neffoh;
„Kas pilsehtâ tad atleekoh,
„Teem wisseem jamirst effoh.“ —
Tahs pahnesse scho spreedumu
Gan behdigas us pilsehtu.

Kad ause rihts — kas notifka? —
Zau atwehrti bij wahrri
Un no teem feewas isgahja;
Zahm wiffahm plezzos kahrti
Bij maifi, kurrös eebahstus
Tahs nesse sawus wihrinus.

Dasch spreede: „Zâ naw noberrehts!“ —
Det Rundrads nosazzija:
„Tas ne pahrgrohsams irr un swehtš,
„Ko keisers apsohlija.
„Pareisi tâ! Deews dohd', ka man
„Zrr tahda feewa arridsan!“ —

Ko beedej's bij, winsch attlaide
Un feewas usmeeloja.
Tad skanneja tur trummete
Un keisers nobanzoja
Ur burmeistera gasspaschas
Un ar tahš slohtu sehjejas.

Kas salka man, fur Winsberga?
Ta pilsehtina kohpoh
Dauds meitinas, kas lauliba
Par labbahm feewahm tohpoh.
Nudee! kad prezzeht gribbeschu,
No Winsbergas ween prezzeschu.

No jaunahm mihslahm (lappâ 49tâ).

Man mutte naw, det riht es mahku
Dauds wairaf wehl ka plehfigs swehrs,
Un kad jau weenreis riht es sahku,
Tad lai tas pikkis irr, lai sehrs,
Es rihju, ko ween aistikt warru,
Un kamehr pohstu wiffu darru.
Dohd brandwihnu, to dserru gau;
Dohd uhdeni, tad jaslaphst man. —

(Ugguns.)

No stahsteem, kas pateesi notiffuschi (lap-
pā 63tā).

Kas gribb, tas warr palihdseht.

Wawassarā 1802trā gaddā Bahzsemme wee-
nā nammā ugguns bij spruzzis un jau wissu
tā pahrnehmis, ka tee, kas winnā dshwoja,
wairs zittadi ne warreja glahbtees, kà zaur
behnina lohgu. Jau ugguns arr tur uskahpe.
Weens nahburgs (kaiminsch) treppes peeneffe;
bet, af Deewin! tahs ne snehdse lihds lohgam.
Ko nu eesahkt? Winsch atspeede appafschas
gallu us sawahin kruhtim, zaur ko treppes tiff
tahlu snehdse, ka tahs no augshenes warreja
aishneht, un tā winsch tahs turreja, kamehr
kungs, gaspasha, weens behrns un diwi mei-
tas nokahpe. Tas glahbejs bij dischlers un
winna wahrds irr Anende.

Mehs ne tohs smuffakus, bet tohs ihfakus
gabbalinus effam islassijuschi, ne gribbedami
sawas Ahwises ar sweschu mantu pildih; bet ir
schihš prohweš gohdigam lassitajam parahdihš,
kad labbu prezzi par lehtu naudu warr dabbuht.

* * *
M i f c h k a.

(Pasalka.)

Weens lahziš, kas jau daschu gaddu
Pee dihditaja mahziba
Ur dantscheem maiji pelnija,
Tam isbehg; meschā muhl, us raddu
Un braklu wezzu dšinteni.
Tur apzeeni to baggati,
Kam sweschumā bij ja = zeesch baddu.
Kur ween tiff rahdahs staltais lahziš,
Tur lahtschu mahtes preezajahs,
Ka mihlais Mischa mahjās nahziš,
Un tam kà draugam peeglaudahs.
Tam ja = stahsta no zilwekeem,
No winnu fohlahm, ammateem;
Un prahā nahk tam dantschu preeki.
Tohs minnedams, winsch, pazehlees,
Va Poliski sahł grohsitees,
Lai paschi reds, ka newa neeki.
Tee brakli brihnijahs parleeki
Par danzataja luknumu,
Par winna staltu sperschanu;

Kaug tubat arri zeltees kahjās,
Un straip'edami rindē stahjahs.
Bet tiff ko kaisahs sahnis miht,
Urr' augschupehd pee semmes kriht,
Ka wissas mahtites teem rahjahs.
Nu wairak wehl tas meisteris
Ur lepneem fohkeem stalti minne;
Bet apskaites, tas pulzinsch wiss,
Kà getki winnu prohjam dšinne.
Eij, sauze tee, kur Fohds tew nesš,
Tu dohma gudraks buht kà mehš!

Tew mihtli turrehs wiffi nerti,
Kamehr tee lihdsi tewim ees;
Bet jo tu wairak leeti derri,
Jo sargees lepmi rahditees.
Gan winni kahdu brihtianu
Tew apbrihnohs un tewi slawehs;
Bet ilgi tee, ar naidibu
To pahrgrohsiht par mulkibu,
Ko gudri darrijs, ne kawehs.

H.....r.

Kahdā Warschawas awisē tohp mahzihts,
ka schurkas ne warroht funnu mehlu smakku
zeest. Juhs sinnat, ka funnu mehles sahle irr,
kas grahmallās un plawās aug. Scho sahli
wajaga pa wassaras laiku faraut un faspheetu
wiffās mallās iskaisiht, kur schurkas rohnahs.
Tad teiz, ka tanni paschā deenā atstahjoht, to
smakku nezeesdamas. Wehl raksta, ka schur-
kas no laiwās, kur schihš funnu mehles kaisitas,
mihlaki uhdeni eelehkoht, ne ka us laimi pa-
leekoht? — Ko dohmajat lautini? — Buhs
jarauga, woi teesa! — Nu tad raugait nah-
koshā wassarā, un ja schi mahziba pateefiga
irr, tad dohdeet awisēs sinnu.

— 3 —

Teesas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteet,
ka Patwaldineeka wissas Kreewu Walstis u. t. j. pr.,
tohp no Sohdu muishas pagasta teesas wiffi parradu
deweiji ta bijuscha schinniga kaimneeka un zittahrtiga
muishas waggares Darge Jehkaba, par kurra man-
tu konurse irr likta, scheitan aizinati, lai pee fatu-

deschanas sawu teesu eefsch 2 mehnescheem, prohti lihd 27tu September schi gadda, kas par to ween weenigu un isflehdnamu terminu irr tappis nolikt, or sawahm prassichanahm un parahdischanahm woi paschi, woi zaur weetneeku, ka irr wehlehts, schaitan atnahk un lai tad sagaida, kas turplikam pehz likkumeem taps spreesks. Do buhs wehra nemt! —

Zelaisks ar appakschrafscheem un sehgelu tabs Sohdu muischas pagasta teefas 27ta Juhli 1824. 2

(S. W.) Pechter Swirkal, pagasta wezzakais.

(Nr. 91.) Fr. Heinz, pagasta tecfas srihweris.

* * *

Zelgawas pullizes teefa weenam sanemtam saldatu behglam, kam tas wahrbs Kristaps Behrtuls, schihs leetas atnehmuft:

- 1) Weenas pellaku wadmala mehtelek;
- 2) Weenu pahri siltu nahstu bifschu;
- 3) Weenu pakkules palgu;
- 4) Weenu sedulku, weenu maisi un weenu maises kulli;
- 5) Weenus nekaltus kaufschu rattus;
- 6) Trihs jehrus, un
- 7) Weenu masu, gaischi behru fehru, 4tru gabdu wezza.

Kam schihs leetas un schee lohpi peederr, tas lai eefsch 4trahm neddelahm (prohti lihd 5tu Septem-

ber) pee Zelgawas pullizes peeteizahs, un lai parahda, ka winnam pateesi peederr; ja ne, tad wisfas schihs leetas us Krohna rehkinumu eefsch uhtruppu taps pahrdohdas. Zelgawa 8ta August 1824.

Zittas fluddinaschanas.

Tas schi ar sawu wahrdu appakschrafsihts Piltene kirspehles eezelts mehleris dohd katram, kas schinni kirspehle deenesta weetu mefleht gribb jeb kam deenesta kaufschu waijaga, to sinnu, ka winsch katra swehtdeenâ trihs stundas pehz basnizas laika, un neddelas starpâ katra zettordeenâ un tapatt peektdeenâ pulksten weenpazmit preekschpufsdeneas lihd pulksten diwi pehzpufsdeneas sawa kohrteli, Piltene pilfata fohlas nammâ atrohnams irr, fur pee winna pee = eet un waijadsigu sinnu dabbut warr.

Piltene 24ta Juhli 1824ta gadda. 2

Judrikis Rbhler, Piltene kanteris jeb basnizas dsedatais un mehleris.

* * *

4ta August deenâ weens farkans semneeku firgs, 8 gabdu weze, Schenbergâ muischâ atrasts tappis. Kam tas peederr, lai 4tru neddelu starpâ, pehz atlihdinaschanas to barribas maksu, to paschu prettim nem, zittadi pagasta lahdei par labbu taps pahrdohds. Schenbergâ 26ta August 1824. 3

Naudas, Labbibas un Prezzu firgus us plazzi. Rihgâ tanni 25ta August 1824.

	Sudraba naudâ. Rb. Rp.		Sudraba naudâ. Rb. Rp.
3 Rubbuli 76½ Kap. Papihru naudas geldeja	I —	I Pohds kannepu . tappe maksahs ar	I —
5 — Papihru naudas . . . —	I 32	I — linnu labbakas surtes — —	2 50
I jauns Dahlberis —	— —	I — fliktakas surtes — —	2 —
I Puhrs rudsu tappe maksahs ar	— 80	I — tabaka — —	— 75
I — kweeschu — —	I 15	I — dselses — —	— 75
I — meeschu — —	— 60	I — sweesta — —	2 25
I — meeschu = putrainu — —	I 10	I muzzâ siltu, preeschu muzzâ — —	6 —
I — ausu — —	— 60	I — wihtschnu muzzâ — —	6 25
I — kweeschu = miltu — —	I 75	I — farkanas fahls — —	7 —
I — bihdeletu rudsu = miltu — —	I 40	I — rupjas leddainas fahls — —	6 —
I — rupju rudsu = miltu — —	— 90	I — rupjas baltas fahls — —	4 50
I — sirnu — —	I 20	I — smalkas fahls — —	4 25
I — linnu = sehklas — —	2 25	50 Graschi irr Barra jeb Papihres Rubbulis un Barra nauda stahw ar papihres naudu weenâ maksâ.	
I — kannepu = sehklas — —	I 35		
I — kimmenu — —	3 50		

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: Für den Censor: Dr. Georg Paucker.
No. 377.